

Õiguskantsleri Kantselei

Lp Kati Tamtik
Maa- ja Ruumiamet
maaruum@maaruum.ee

12.05.2025 nr 7-4/250950/2503400

Riigimaal otsinguvahendi kasutamiseks loa andmine

Lugupeetud peadirektor

Õiguskantsleri poole pöördus harrastusdetektorist, kes soovib selgust, kas ja mil määral on põhjendatud Maa- ja Ruumiameti (MaRu) praktika nõuda Muinsuskaitseameti väljastatud otsinguvahendi kasutamise loa alusel tegutsevatelt isikutelt tasulist riigimaa kasutamist. Avaldaja väitel võimaldavad näiteks Riigimetsa Majandamise Keskus ja Riigi Kaitseinvesteeringute Keskus sellist tegevust nende valduses oleval riigimaal üldjuhul tasuta ning kogu Muinsuskaitseameti loa kehtivusaja jooksul.

Otsinguvahendi (nt metallidetektori) kasutamine arheoloogiliste leidude otsimiseks väljaspool linna, alevi, aleviku ja küla selgelt piiritletavat kompaktse asustusega ala (tiheasustusala) ning õuemaad on lubatud üksnes Muinsuskaitseameti väljastatud otsinguvahendi kasutamise loa alusel (muinsuskaitseseadus (MuKS) § 29). Kui otsing on kavandatud teise isiku omandis olevale maale, on lisaks vaja ka maaomaniku luba (MuKS § 29 lõige 10).

Palume Teil kirjeldada MaRu praktikat MuKS § 29 lõikes 10 nimetatud maaomaniku loa andmisel ameti valduses oleval riigimaal otsinguvahendi kasutamiseks. Selleks palume muu hulgas vastata järgmistele küsimustele:

1. Kas MaRu käsitab Muinsuskaitseameti otsinguvahendi kasutamise loa alusel toimuvat tegevust riigimaal riigivara kasutamisenä riigivaraseaduse (RVS) tähenduses? Kui jah, siis millisel viisil toimub riigimaa kasutamiseks andmine otsinguvahendi kasutamise eesmärgil, arvestades RVS § 17 lg-s 1 sätestatut?
2. Kas MaRu anna loa otsinguvahendi kasutamiseks tema valduses olevatel maatükkidel ühe kogumina (RVS § 14 lg 5).
3. Kui MaRu on andnud nõusoleku konkreetse kinnistu kasutamiseks otsingutegevuseks, kas samale kinnistule võib nõusoleku saada ka teine isik, kellele on kehtiv Muinsuskaitseameti otsinguvahendi kasutamise luba? Kui jah, siis kuidas kujuneb kasutustasu mitme kasutaja korral?
4. Kas MaRu-l on välja töötatud tüüptingimused või tüüpkasutusleping MaRu valduses oleval riigimaal otsinguvahendi kasutamiseks?
5. Kuidas toimub kasutustasu (RVS § 18) määramine ning kui suur on keskmine tasu selliste lepingute puhul?

6. Kui pikaks perioodiks MaRu tavapäraselt kasutusõiguse annab, arvestades, et Muinsuskaitseameti otsinguvahendi kasutamise luba antakse kuni viieks aastaks?

Ootame Teie vastuseid hiljemalt 30. maiks 2025. Kui Te vajate vastamiseks lisaaega palume sellest aegsasti teavitada.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Evelin Lopman
ettevõtluskeskkonna osakonna juhataja-õiguskantsleri nõunik
õiguskantsleri volitusel

Mariann Salomets 6938410
Mariann.Salomets@oiguskantsler.ee